

> Retouradres Postbus 2680 3500 GR Utrecht

IGZ Loket

St. Jacobsstraat 16
Utrecht
Postbus 2680
3500 GR Utrecht
T 088 120 50 00
F 088 120 50 01
www.igz.nl

Aan geadresseerde

Datum 20 juli 2011
Onderwerp Rapport Zelfstandig gevestigde psychotherapeuten en klinisch
psychologen in beeld

Geachte heer, mevrouw,

In 2010 deed de Inspectie voor de Gezondheidszorg (IGZ) onderzoek naar de praktijk van zelfstandig gevestigde psychotherapeuten en klinisch psychologen (hierna: 'zelfstandig gevestigden'). De inspectie onderzocht de mate van professionalisering, de kwaliteit van behandeling en continuïteit van behandeling en organisatie bij deze beroepsgroep. Aan het onderzoek namen 1308 zelfstandig gevestigden deel. Het onderzoeksrapport met de titel: *Zelfstandig gevestigde psychotherapeuten en klinisch psychologen in beeld: professioneel praktijkveld, maar kwaliteit en continuïteit van praktijkvoering behoeven verdere verbetering* treft u aan in de bijlage van deze brief.

In deze brief informeer ik u over wat ik van u en de beroepsverenigingen verwacht naar aanleiding van de resultaten van het onderzoek.

Gemotiveerde beroepsgroep, desalniettemin wel risico's aangetroffen

Uit het onderzoek komt naar voren dat zelfstandig gevestigden enthousiast zijn over het vak en gemotiveerd zijn om de kwaliteit van de praktijkvoering verder te verbeteren. Uit de resultaten van het onderzoek blijkt echter ook dat de praktijkvoering van zelfstandig gevestigden zwakke plekken vertoont die een risico vormen voor kwaliteit van zorg.

Risico's

De inspectie ziet vier risico's in de praktijkvoering van zelfstandig gevestigde psychotherapeuten en klinisch psychologen:

– **Onvoldoende naleving wettelijke vereisten**

Ten aanzien van borging van dossiervoering, continuïteit van behandeling en organisatie, en klachtenregeling leven niet alle zelfstandig gevestigden de wettelijke vereisten na.

Deze zelfstandig gevestigden leggen *informed consent* niet in het dossier vast, zij bewaren papieren dossiers niet in afsluitbare dossierkasten, zij hebben geen regeling voor dossiervernietiging, zij houden zich onvoldoende aan de bewaartermijn van dossiers, zij verstrekken verwijzers onvoldoende informatie en zij zijn nog niet allemaal aangesloten bij een klachtencommissie.

Dit leidt tot risico's op het terrein van cliëntgerichtheid, transparantie, privacy, continuïteit van behandeling en organisatie en professionele toetsbaarheid.

Datum
20 juli 2011

- **Onvoldoende gebruik van bestaande veldnormen**
Dit betreft in het bijzonder het bekend zijn met en gebruik van multidisciplinaire richtlijnen. Dit houdt een risico in met betrekking tot systematisch en cliëntgericht werken.
- **Onvoldoende zicht op calamiteiten en disfunctioneren**
Er bestaat geen wettelijke meldingsplicht voor calamiteiten zoals deze voor zorginstellingen wel bestaat. Ook is er weinig inzicht in de hoeveelheid en het type klachten en de mate van cliënttevredenheid. Voor systematische registratie en evaluatie hiervan bestaan geen uniforme afspraken. Daarnaast is er onvoldoende zicht op disfunctionerende vrijgevestigde beroepsbeoefenaren. Ook hiervoor geldt geen meldingsplicht.
- **Het ontbreken van uniforme afspraken over de praktijkvoering**
Aspecten van de praktijkvoering waarvoor nog geen uniforme afspraken bestaan, zijn: een vaste dossierindeling, een regeling voor dossieroverdracht en van schriftelijke vastlegging van waarnemingsafspraken. Uit het onderzoek bleken tekortkomingen op deze terreinen. Dit kan leiden tot risico's ten aanzien van de cliëntgerichtheid, transparantie en continuïteit van behandeling en organisatie.

Wat moet u doen?

Voor zover dat voor u van toepassing is dient u het volgende te doen:

- U moet zich aan de wettelijke voorschriften houden.
 - De inspectie vindt dat iedere zelfstandig gevestigde zich toetsbaar hoort op te stellen door zich aan te sluiten bij een klachtencommissie. Zij verwacht dan ook dat iedere zelfstandig gevestigde zich aan deze wettelijke verplichting houdt.
 - Van zelfstandig gevestigden die lid zijn van een beroepsvereniging met een klachtenregeling maar daarvan niet of onvoldoende op de hoogte zijn, verwacht de inspectie dat zij zich terdege laten voorlichten over de klachtmogelijkheid bij hun beroepsvereniging en dat zij hun cliënten wijzen op het bestaan van de klachtenregeling.
 - Van alle zelfstandig gevestigden verwacht de inspectie dat de borging van hun dossiers voldoet aan de wettelijke vereisten en dat de informatieverstrekking over de behandeling aan verwijzers adequaat geregeld is.
- U dient de relevante multidisciplinaire richtlijnen te kennen en toe te passen.
 - De inspectie vindt dat de toepassing van relevante multidisciplinaire richtlijnen het systematisch en cliëntgericht werken van zelfstandig gevestigden bevordert. Het is daarom van belang dat zelfstandig gevestigden deze richtlijnen in hun praktijk toepassen of zo nodig het gebruik ervan intensiveren.

De inspectie verwacht van de beroepsverenigingen (de Nederlandse Vereniging van Vrijgevestigde Psychologen en Psychotherapeuten (NVVP), de Nederlandse Vereniging voor Psychotherapie (NVP) en het Nederlands Instituut van Psychologen (NIP)) dat zij de voorlichting over de klachtenregeling aan hun leden intensiveren en dat zij hun leden aansporen om de dossiervoering te verbeteren totdat voldaan is aan de wettelijke eisen. Ook verwacht de inspectie dat de beroepsverenigingen hun leden stimuleren de kennis over en het gebruik van relevante richtlijnen verder te verbeteren. De inspectie vraagt om in de visitaties aan bovengenoemde onderwerpen de nodige aandacht te besteden.

Wat moet er nog meer gebeuren?

Datum
20 juli 2011

- De inspectie is van oordeel dat registratie van (bijna-)calamiteiten (bijvoorbeeld suïcides en grensoverschrijdend gedrag), klachten en cliënttevredenheid niet alleen het inzicht in de risico's van dit praktijkveld bevordert, maar ook de kwaliteit van de praktijkvoering.
 - De inspectie verwacht van de beroepsverenigingen dat zij de zelfstandig gevestigden stimuleren (bijna-)calamiteiten, klachten en cliënttevredenheid te registreren en hen daarin te faciliteren. De inspectie zal zich inspannen met de beroepsverenigingen afspraken te maken over inhoud en vormgeving van dit registratiesysteem, zodat de beroepsverenigingen dit systeem eind 2012 gereed hebben voor implementatie in 2013.
- De inspectie acht het van belang dat er tijdig zicht is op disfunctionerende beroepsbeoefenaren. Disfunctioneren van zelfstandig gevestigden komt tot nog toe aan het licht via klachten bij klachtencommissies, via tuchtcolleges, via rechtstreekse meldingen van cliënten bij de inspectie en via visitatieronden van beroepsverenigingen.
 - De inspectie wil dat de beroepsverenigingen – in overleg met de inspectie – een regeling ontwikkelen om disfunctionerende zelfstandig gevestigden te melden aan de inspectie, zodat zij nader onderzoek kan instellen. De inspectie zal bevorderen dat de meldingsregeling van beroepsverenigingen voor disfunctionerende zelfstandig gevestigden medio 2012 gereed is voor implementatie.
- Tot slot ontbreken er naar de mening van de inspectie nog een aantal uniforme afspraken over de praktijkvoering.
 - De inspectie verwacht van de beroepsverenigingen dat zij uniforme afspraken maken over een aantal onderdelen van de praktijkvoering waarvoor geen wettelijke verplichting geldt. Het gaat dan met name om een regeling voor dossieroverdracht bij praktijkbeëindiging en om een schriftelijke vastlegging van waarnemingsafspraken. Deze nieuwe afspraken vormen een bruikbare aanvulling/ aanscherping van de kwaliteitscriteria in het visitatiesysteem van de verenigingen. De inspectie zal bevorderen dat de beroepsverenigingen de genoemde onderdelen in 2012 gereed hebben voor implementatie in 2013.

In het geval dat de inspectie onderzoek gaat doen naar uw praktijkvoering, bijvoorbeeld na een klacht of calamiteit of op basis van steekproefgewijze toetsing (gepland voor 2012, 2013 en 2014), en wanneer dan blijkt dat u niet aan de wettelijke vereisten voldoet of blijkt dat u de relevante (multidisciplinaire) richtlijnen niet gevolgd heeft, geldt het gegeven dat u kennis heeft kunnen nemen van de inhoud van deze brief als een verzwarende omstandigheid bij het bepalen van de sanctie.

De inspectie heeft vertrouwen in de verdere kwaliteitsverbetering van de praktijkvoering door zelfstandig gevestigde psychotherapeuten en klinisch psychologen. Ook vertrouwt de inspectie erop dat de beroepsverenigingen (de NVVP, de NVP en het NIP) deze kwaliteitsverbetering krachtig zullen ondersteunen. De inspectie zal het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport verzoeken een stimulerende rol te spelen.

Gedetailleerde informatie over de onderzoeksresultaten, de methodologische verantwoording en de gehanteerde vragenlijsten kunt u vinden in het bijgevoegde rapport en/ of op de website van de inspectie: www.igz.nl.

Datum
20 juli 2011

Onze dank gaat uit naar het grote aantal zelfstandig gevestigde psychotherapeuten en klinisch psychologen dat heeft deelgenomen aan het onderzoek door het invullen van de elektronische vragenlijst en speciaal naar degenen die de inspectie tijdens dit onderzoek op hun praktijkadres ontvingen.

Hoogachtend,



J.K. van Wijngaarden, arts MPH
Wvd. Hoofdinspecteur voor de Geestelijke Gezondheidszorg

- TIP: Wilt u meer informatie over wetgeving en multidisciplinaire richtlijnen, dan kunt u deze vinden op www.igz.nl/onderwerpen/handhavingsinstrumenten/wetten en www.ggzrichtlijnen.nl.
- Informatie over beroepscode kunt u vinden op www.nvvp.nl, www.psychotherapie.nl en www.psynip.nl.